

Asia: VN/4305/2022

Lausuntopyyntö maalittamisen rikosoikeudellista sääntelyä koskevasta arviomuistiosta

Yleistä

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n lausunto maalittamisen rikosoikeudellista sääntelyä koskevasta arviomuistiosta

Lokakuun 2021 alussa laitton uhkaus tuli rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttamisella aikaisempaa laajemmin virallisen syytteen alaiseksi (HE 226/2020 vp ja LaVM 10/2021 vp). Laittoman uhkauksen syyteoikeutta muutettaessa eduskunta hyväksyi lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että viipymättä selvitetään ja arvioidaan lainsäädännön muutostarpeet maalittamiseen puuttumisen tehostamiseksi rikosoikeudellisin keinoin sekä valmistellaan tarvittavat lakiehdotukset ja ohjeet niin, että maalittamisen uhrin asemaa vahvistetaan (EV 97/2021 vp).

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää tärkeänä, että maalittamisen rikosoikeudellista sääntelyä tehostetaan. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT näkee, että työnsä puolesta maalittamisen kohteeksi joutuneen työntekijän ja viranhaltijan asemaa on tärkeää vahvistaa. Kuten arviomuistiossa (s. 13) todetaan maalittamisen on katsottu voivan aiheuttaa kohteessaan pelkoa ja turvattomuuden tunnetta, joskus myös psyykkisen terveyden heikentymistä, sekä ahdistusta ja kärsimystä. Lisäksi viranhaltijoihin kohdistuva maalittaminen nähdään uhkaksi oikeusvaltiolle. Kunnissa viranomaispäätöksiä tekeviin kohdistuu erilaista häirintää ja mustamaalaamista sosiaalisen median kanavissa. Siksi maalittamista selkeyttävä lainsäädäntö edistäisi työntekijöiden ja viranhaltijoiden oikeusturvaa, kun maalittaminen saataisiin virallisen syytteen alaiseksi rikokseksi, jolloin syyttäjää käynnistäisi selvittelyprosessin. Kuten arviointimuistiossa (s. 114) todetaan, rangaistavan käyttäytymisen alan laajentaminen parantaisi kohdehenkilön asemaa ja edistäisi kohdehenkilön perusoikeuksien toteutumista. Lisäksi se ilmentäisi sitä, että työtehtävässä tai yhteiskunnallisessa tehtävässä toimivaan henkilöön hänen sellaisen tehtävänsä vuoksi kohdistettava maalittaminen on paheksuttava teko. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT näkee, että maalittamisen syyteoikeuden laajentaminen olisi merkittävä viesti siitä, että työtään tekevien ihmisten maalittaminen ei ole hyväksyttävää ja että siihen myös puututaan.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT näkee, että maalittamiseen puuttumisen tehostavan rikoslainsäädännön muutos antaisi myös työnantajalle paremmat mahdollisuudet turvata työntekijöiden turvallista ja terveellistä työtä ja auttaisi työnantajaa huolehtimaan maalittamiseen liittyvistä työturvallisuuslain (738/2002) työnantajavelvollisuuksista, joita on kuvattu arviomuistion sivulla 38. Näitä ovat työnantajan yleinen huolehtimisvelvollisuus (8 §), turvallisuuden ja terveellisyyden edistämistä ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä koskevaa tarpeellista toimintaa varten olevaa ohjelmaa (9 §), työn vaarojen selvittäminen ja arviointi (10 §), työntekijöille annettavat riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä (14 §), työnantajan toimenpiteet kuormitustekijöiden välttämiseksi ja vähentämiseksi (25 §), työnantajan toimenpiteet häirinnän torjumiseksi (28 §) ja työnantajan toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä väkivallan uhan johdosta (27 §).

Lisäksi Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT näkee, että maalittamisen määrittelemisen ja siihen puuttumisen tehostavan rikoslainsäädännön muutos auttaisi työnantajaa laatimaan maalittamiseen liittyvät työnantajan varautumisohjeet, jolla työnantaja voi huolehtia siitä, että turvallisuutta koskevat toimenpiteet otetaan huomioon organisaation kaikkien osin toiminnassa. Näitä ovat mm. maalittamistilanteita koskevien toimintaohjeiden laatiminen, maalittamistapauksiin puuttuminen matalalla kynnyksellä, maalittamisen riskin huomioon ottaminen viestinnässä ja riittävän koulutuksen varmistaminen maalittamiseen liittyvien toimenpiteiden toimeenpanemiseksi.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUEYÖNANTAJAT KT

työelämän kehittämisen asiantuntija

Marjaana Walldén

Maalittamisen määritelmä

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Tarve säätää maalittaminen rangaistavaksi ja rangaistavaksi säätämisen edellytykset

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Maalittamisen tunnusmerkistö

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Maalittamisen rangaistusasteikko

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Maalittamisen yritys

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Syyteoikeusjärjestelyt

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Salaiset pakkokeinot ja salaiset tiedonhankintakeinot

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Ehdotusten vaikutukset

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Muut asiat

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Tammensalo Carita
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT - Henkilöstövoimavarojen
kehittäminen, Marjaana Walldén